

Acta de la reunió la Taula Sectorial Agrària dels Cítrics

Identificació de la sessió

Número de referència: CI/01/2021

Data: 29/04/2021

Lloc: Plataforma TEAMS

Horari: 09.30 h / 13.13 h

Ordre del dia

1. Aprovació, si escau, de l'acta de la reunió anterior
2. Sanitat vegetal:
 - 2.1. Cria i alliberament d'*Anagyrus aberiae* per al control del cotonet de Sudàfrica, *Deltoctococcus aberiae*, als cítrics de Catalunya.
 - 2.2. Cotonet de les Valls
 - 2.3. Trioza
 - 2.4. Altres plagues que vigilem: *Pulvinaria polygoanat*; *Scirtothrips aurantii*; *Chaetanaphothrips orchidi*
3. Projecte de Reial Decret de bases reguladores de l'ajut a determinats productors de materials vegetals de reproducció per a inversions de bioseguretat en vivers
4. Pèrdues i malbaratament alimentari al sector dels cítrics
 - 4.1. Diagnosi: quantificació i impacte ambiental i econòmic
 - 4.2. Resultats de l'estudi d'oportunitats d'aprofitament
5. Pla d'Acció dels cítrics de Catalunya: seguiment
6. Pla de control i resultats del compliment de la Llei de la cadena alimentària i dels terminis de pagament per part dels operadors del sector
7. Ajuts als productors destinats a pal·liar els efectes econòmics de la crisi de la Covid-19, mitjançant donacions al Banc d'Aliments. Campanya "Gràcies des de..."
8. Any Internacional de les Fruïtes i Verdures
9. Torn obert de paraules

Assistents

Representats del sector

UNIÓ DE PAGESOS: Dani Forcadell i Esther Agramunt

JARC: Laura Solé

FCAC: Òscar Tolsà i Federico Tarazona

Agrupación de Viveristas de Agrios, S.A. (AVASA): José Cuenca

Grup Exportador Baix Ebre- Montsià (Cooperativa Soldebre): Ximo Valldepérez

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació
**Direcció General d'Agricultura
i Ramaderia**

Representants del DARP

DIRECCIÓ GENERAL D'AGRICULTURA I RAMADERIA

La directora general: Elisenda Guillaumes
La subdirectora general d'Agricultura: Neus Ferrete
El cap del Servei de Sanitat Vegetal: Jordi Giné
La cap de la Secció d'Agricultura i Sanitat Vegetal a Terres de l'Ebre: Gemma Galimany
La coordinadora de les Taules Sectorials Agràries: Ana Llansó (actua com a secretaria de la reunió)
La responsable de Gestió Telemàtica Ramadera: Anna Martell

DIRECCIÓ GENERAL D'ALIMENTACIÓ, QUALITAT, I INDÚSTRIES AGROALIMENTÀRIES

El director general d'Alimentació, Qualitat i Indústries Agroalimentàries: Carmel Mòdol
La subdirectora general d'Inspecció i Control Agroalimentari: Glòria Cugat
La tècnica de la subdirecció general d'Inspecció i Control Agroalimentari: Maria Aurell
El subdirector de Qualitat i Indústries Agroalimentàries: Joan Gòdia
La cap del Servei d'Indústries i Comercialització Agroalimentàries: Isabel Gomar
El responsable d'Estudis i Comercialització Agroalimentària: Ernest Espinàs
La tècnica del Servei d'Indústries i Comercialització Agroalimentàries: Haidé Vidal

SERVEIS TERRITORIALS DEL DARP A BARCELONA

El director dels Serveis Territorials: Josep Pena

SERVEIS TERRITORIALS DEL DARP A LES TERRES DE L'EBRE

El director dels Serveis Territorials: Jesús Gómez
El cap del Servei de Coordinació i Gestió Territorial: Enric Matamoros

Altres Entitats

IRTA: Begoña de la Calle, Marta Ruiz, J. Miquel Fibla, J. Miguel Campos i Maite Martínez
CREDA: Berta Vidal

Desenvolupament de la reunió

Introducció

La directora general d'Agricultura i Ramaderia, Elisenda Guillaumes, inicia la reunió, mitja hora més tard del previst a la convocatòria realitzada per escrit, ja que s'ha produït un problema de sincronització amb l'aplicació TEAMS, que ha provocat que alguns assistents hagin rebut la convocatòria virtual a les 9.30 h i d'altres a les 9.00 h. El retard s'ha avisat pel xat de la reunió.

Tot seguit, la directora dóna la benvinguda a tothom i recorda els mecanismes establerts per demanar la paraula i poder intervenir en el decurs d'aquesta sessió telemàtica de la Taula. S'autoritza l'enregistrament de la reunió.

La directora transmet en nom seu i de la Consellera, Teresa Jordà, l'agraïment al sector per l'esforç realitzat durant aquesta etapa de la COVID-19, ja que malgrat les reduccions de mobilitat imposades

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació
**Direcció General d'Agricultura
i Ramaderia**

per l'estat d'alarma que van dificultat enormement la contractació de temporers, s'han realitzat les tasques de recol·lecció i s'ha tirat endavant una bona campanya, fet que valora molt positivament.

E. Guillaumes informa que el DARP està valorant el moment oportú per fer un comunicat descriminalitzant al sector productor per la qüestió de la contractació de temporers en relació a la COVID-19.

La directora agraeix al Gabinet Tècnic, el fet d'haver lliurat als assistents el recull estadístic del sector, que s'adjunta i passa a formar part de l'acta:

1. Aprovació, si escau, de l'acta de la reunió anterior

Per unanimitat, i amb la correcció del nom de pila del representant d'AVASA, José Miguel Cuenca, s'aprova l'acta de la reunió anterior referenciada amb el codi **CI/01/2020**, duta a terme el passat 21 de juliol de 2020. **Acord 1**

2. Sanitat vegetal:

Elisenda Guillaumes fa una breu introducció per posar de manifest el gran problema que està suposant el Cotonet de les Valls o de Sudàfrica a la comunitat valenciana. El MAPA està treballant en un Pla d'Acció dels Cítrics i per això s'han reactivat els grups de treball per analitzar la situació actual de la sanitat vegetal en el sector dels cítrics.

2.1. Cria i alliberament d'*Anagyrus aberiae* per al control del cotonet de Sudàfrica, *Delottococcus aberiae*, als cítrics de Catalunya.

La Sra. Maria Teresa Martínez, entomòloga de l'IRTA, informa que a finals de l'any 2020, el DARP els va fer l'encàrrec de començar la cria i alliberament de l'*Anagyrus aberiae*, parasitoid exòtic per al control del cotonet de Sudàfrica (*Delottococcus aberiae*) en els cítrics de Catalunya, dins el marc de l'estratègia de control biològic que s'està duent a terme, amb l'objectiu de reduir l'ús de fitosanitaris en els cultius de Catalunya.

MT. Martínez explica les característiques del cotonet de Sudàfrica; detectat per primer cop a Benifairó de les Valls (València) l'any 2009. D'aquí el primer nom, però realment s'anomena Cotonet de Sudàfrica, pel seu origen. Provoca danys molt més importants que el cotonet normal i a Catalunya es va detectar l'any 2018. Informa també sobre els danys que provoca en els fruits i els principals focus detectats.

Informa del procediment que han seguit per a la cria del parasitoid a Catalunya (fins ara només es criava a insectaris de València, d'on han obtingut les primeres cries), així com de la cria del cotonet de Sudàfrica per a fer les proves de controls abans de fer l'alliberament. Per tractar-se d'un insecte recentment importat, es desconeixen molts aspectes de la cria i està resultant difícil. Així, des de l'inici del procés, s'han hagut de cercar i modificar diversos procediments com els substrats per a la cria de *D. aberiae* o les condicions de les instal·lacions.

A mitjans de maig es preveu disposar dels primers adults del parasitoid per fer els primers alliberaments en camp.

S'adjunta la presentació exposada, que passa a formar part de l'acta:

punt 2.1- Anagyrus
aberiae TS Cítrics 29a

2.2. Cotonet de les Valls

El cap del Servei de Sanitat Vegetal, Jordi Giné, explica breument les característiques de la plaga, que a Catalunya afecta als cítrics i als caquis de les Terres de l'Ebre.

Fa referència a la problemàtica que suposa el control de la plaga, degut a la retirada l'abril de 2020 del metil-clorpirifos, i la dificultat de la seva substitució perquè no hi ha productes de similar eficàcia.

Informa que per aquest any 2021 s'ha autoritzat excepcionalment la tècnica biotecnològica d'atracció i mort (en fase de proves) que, combinada amb altres tècniques de control biològic (com la solta d'*Anagyrus aberiae*) i els tractaments químics disponibles, constitueixen la base per reduir les poblacions de la plaga. Altres mesures de prevenció molt importants són extreure les mesures d'higiene en caixes-embalatges, persones i maquinària i fer-ne la màxima divulgació. Des del DARP s'han fet varies jornades informatives i un full informatiu amb les mesures disponibles de lluita i simptomatologia, que està publicat al web del DARP i que es compromet a enviar via bústia de taules sectorials. **Compromís 2.2a** També està disponible en la mateixa web, la fitxa tècnica elaborada per l'IRTA al Programa Fruit.Net.

http://agricultura.gencat.cat/ca/ambits/agricultura/dar_sanitat_vegetal_nou/dar_plagues_males_herbe_s/dar_plagues/insectes/delottococcus-aberiae/

E. Guillaumes comenta la pressió política existent en torn a l'autorització d'ús excepcional del metil-clorpirifos per al control del Cotonet de les Valls, atès que el posicionament del MAPA (i d'algunes comunitats autònomes) és de no autoritzar-ho, però hi ha varies mocions de censura per part de d'alguns partits polítics demanant la seva autorització per a casos concrets.

E. Guillaumes demana el posicionament del sector:

Unió de Pagesos (D. Forcadell) expressa la seva reticència a demanar la seva autorització excepcional d'ús perquè la Unió Europea no canviarà de posicionament i de cara a l'exportació, no es pot utilitzar. Comenta que a Itàlia el fan servir només per a fruits destinats al consum intern.

Soldebre (X. Valldepérez) manifesta els dubtes de si cal demanar l'autorització excepcional o no per la dicotomia que es produeix; per una banda ajudaria a eradicar els focus actuals i, per altra banda, no podríem exportar. Cal analitzar-ho molt bé i valorar el cost/benefici que suposaria, atès que s'exporta el 90% de la producció de cítrics de Catalunya.

AVASA (J. Cuenca) considera que a Catalunya, fer un tractament de xoc amb metil-clorpirifos en els focus actuals seria molt interessant, tot i que condicionat a un període de tractament concret per evitar residus en els fruits. A València, tal i com està la situació, aposten per l'autorització. Afegeix que el depredador *Anagyrus aberiae* pot ser una bona solució, però no s'ha de deixar de banda l'estratègia del trampeig, perquè totes les estratègies de lluita es complementen, i informa que a València hi ha un ajut que subvenciona el 50% del cost de les trampes.

E. Guillaumes recull els posicionaments del sector i manifesta que si es poden tenir garanties d'evitar residus en fruit, acotant el període d'aplicació fins la floració, seria una bona opció fer un tractament de xoc amb metil-clorpirifos, aquí i a València, perquè quan més afectació pateixin a València, més afectació tindrem aquí. Per tant, cal estudiar més a fons la conveniència de demanar al MAPA l'autorització d'ús excepcional del metil-clorpirifos per lluitar contra el cotonet de les Valls o de Sudàfrica.

E. Guillaumes demana al sector la màxima precaució i prevenció per reduir aquesta plaga, utilitzant totes aquestes estratègies de lluita comentades així com la seva implicació pel que fa al seguiment de la plaga a nivell d'avisos, fent la màxima difusió de les mesures de prevenció i dels tractaments autoritzats amb l'objectiu d'eradicar-la.

S'annexa la presentació exposada, que conté els punts 2.2, 2.3 i 2.4

2.3. *Trioza erytreae*

El cap del Servei de Sanitat Vegetal, Jordi Giné, presenta breument les principals característiques del *Huanglongbing* (HLB), que està considerada com a una plaga de quarantena per la UE, tot i que encara no s'ha detectat a Europa, ja que està ocasionant greus danys en fruits en les zones on és present. Es propaga per empelts o material vegetal infectat i a través de 2 insectes vectors: la *Diaphorina citri* (present a Àsia i Amèrica) i la *Trioza erytreae* (*Psil·la africana*), present a Espanya, que és la que preocupa perquè està present en les Cornises Cantàbrica i Atlàntica i a Canàries.

J. Giné explica les mesures oficials a prendre en cas de detecció d'insectes vectors o detecció del bacteri de l'HLB, d'acord amb la normativa vigent i les mesures el RD, d'acord amb la presentació que annexada a l'acta, al final del punt 2.2.

La novetat principal és l'èxit que ha suposat l'alliberament de l'insecte parasitoid *Tamarixia dryi* a Canàries, on ha desaparegut la plaga, i també a Galícia amb uns resultats molt exitosos. Posteriorment, Astúries ha demanat l'alliberament d'aquest parasitoid per al control de la *Trioza*.

Mª Teresa Martínez informa que l'IRTA participa en un projecte per millor la contenció i lluita de la *Trioza erytreae*, treballant fonamentalment en el control biològic autòcton i en el control químic.

2.4. Altres plagues que vigilem: *Pulvinaria polygoanat*; *Scirtothrips aurantii*; *Chaetanaphothrips orchidi*

El cap del Servei de Sanitat Vegetal, Jordi Giné, informa breument sobre aquestes noves plagues que preocupen, i de les quals se'n fa el corresponent seguiment, d'acord amb la presentació annexada al punt 2.2.

Mosca blanca

Gemma Galimany, cap de la Secció d'Agricultura i Sanitat Vegetal a Terres de l'Ebre, exposa la situació de la mosca blanca en cítrics, que en realitat són 3 plagues (no de quarantena) presents al territori, i que es segueixen mitjançant l'estació d'avisos: *Aleurothrixus floccosus*, *Paraleyrodes minei* i *Dialeurodes citri*.

Informa sobre els elements clau per a la seva identificació, els danys que causen, i les estratègies per al seu control. Així mateix, explica els resultats de l'assaig sobre l'avaluació del moment de desenvolupament del cicle de les larves de *Dialeurodes citri*, i les estratègies de tractament realitzades per al seu control: emprant només oli, o oli amb insecticida de dos tipus. Els resultats són significativament diferents pel que fa a l'eficàcia, a favor del tractament amb oli amb insecticida, repercutint favorablement en els resultats del percentatge de negreta present als fruits.

S'annexa la presentació exposada:

3. Projecte de Reial Decret de bases reguladores de l'ajut a determinats productors de materials vegetals de reproducció per a inversions de bioseguretat en viviers

Elisenda Guillaumes fa una breu presentació dels nous fons d'ajuts europeus de recuperació "Next Generation EU", que tenen per objectiu impulsar la recuperació social i econòmica per l'impacte provocat per la COVID-19. Durant el mes de juliol de 2020, el DARP va elaborar unes fitxes per planificar les inversions malgrat que posteriorment el MAPA va informar que la gestió d'aquests fons seria molt centralitzada i gestionats des d'una nova Secretaria de Gestió de Fons Europeus del govern central. En aquesta línia, el govern espanyol ha aprovat el "Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia de la Economía Española", que haurà de ser avaluat i aprovat durant el mes de juliol per la Comissió Europea.

El pressupost previst per l'any 2021 és 27.000 milions d'€. Es preveuen 8-10 grans macroprojectes anomenats PERTE (Projectes Estratègics para la Recuperació i Transformació Econòmica) a tota Espanya amb un pressupost de 14.000 milions d'€ que seran gestionats pels ministeris, com per exemple el d'Indústria, on s'inclouen els projectes per a agroindústries. El MAPA ha informat de les noves línies que gestionarà, que entre elles, són les de la DG de Produccions i Mercats Agraris del MAPA, que contempla 4 mesures: sistemes de tractament de dejeccions, implantació d'energies renovables per a explotacions ramaderes, modernització d'hivernacles i ús de tecnologies de precisió, amb un pressupost de 307 milions d'€ en 3 anys. Des de la DG de Sanitat de la Producció Agrària tenen previstes ajudes adreçades a Centres de Neteja i Desinfecció (CNiD) i a inversions de bioseguretat vegetal, que disposen d'una quantitat màxima de 38 milions d'€ per a les dues línies.

A continuació, Neus Ferrete, subdirectora general d'Agricultura informa que el MAPA té prevista la publicació de 6 línies d'ajuts, adreçades tant al sector productor com als productors de material vegetal de reproducció (MVR). El projecte de RD que està més avançat és el d'ajudes a MVR per a inversions de bioseguretat en viviers, especialment per a instal·lacions de protecció davant insectes vectors, i instal·lacions d'equips de tractament de termoteràpia en viviers de vinya. La subvenció prevista està subjecte al règim de concurrència competitiva i serà entre el 70- 40% de la inversió realitzada en funció del nombre de sol·licituds. Els beneficiaris de l'ajut seran els operadors professionals inscrits com a productors al futur Registre d'Operadors Professionals de Vegetals (ROPVEG), que produeixen determinats MVR susceptibles a les plagues de quarantena transmeses pels insectes vectors: *Xylella fastidiosa*, *Bursaphelenchus xylophilus*, *HBL* i *Flavescencia daurada*. El període de concessió seran les anualitats del 2021 al 2023.

N. Ferrete explica que la presentació que s'adjunta conté la informació disponible fins a data d'avui i que encara està subjecte a canvis. La previsió és que el MAPA (DG Sanitat de la Producció Agrària) publiqui a l'últim trimestre de l'any la convocatòria amb les bases reguladores, i que posteriorment les comunitats autònomes publiquin l'ordre de la convocatòria per a la gestió de l'ajut, en la que el DARP ja hi treballa. S'adjunten les presentacions que queden annexades a la present acta i que contenen els detalls de la informació exposada:

E. Guillaumes es compromet a informar al sector de les noves línies d'ajut per a inversions de bioseguretat en viviers, d'energies renovables i agricultura de precisió, un cop es disposi d'informació més definitiva. **Acord 3**

4. Pèrdues i malbaratament alimentari al sector dels cítrics

La sub-directora general d'Inspecció i Control Agroalimentari, Glòria Cugat, es presenta als assistents de la Taula Sectorial dels Cítrics i fa una introducció sobre les accions que està portant a terme el DARP per evitar les pèrdues i el malbaratament alimentari (PMA, a partir d'ara), apostant per un sector agroalimentari sostenible; contribuint en l'assoliment de l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible "Fam zero"; sensibilitzant a totes les baules de la cadena agroalimentària; elaborant guies de bones pràctiques en prevenció i reducció de PMA, i donant suport a les entitats socials i al sector agroalimentari en la transformació d'aliments per distribuir entre els col·lectius de risc d'exclusió social. Així mateix, es donen ajuts a les indústries, en el marc del PDR, per fomentar l'economia circular i la prevenció i reducció de les PMA.

Les dades de PMA són impactats, tant a nivell econòmic, ambiental i sobre tot social. La FAO estima que un terç dels aliments que es produeixen al món s'acaben malbaratant, i un 30% és fruita. Es calcula que si tothom reduís un 25% les PMA, s'acabaria amb la desnutrició al planeta; per tant, cal treballar plegats per disminuir aquestes xifres de PMA.

G. Cugat recorda l'aprovació de la Llei 3/2020, de prevenció de PMA, i el fet que el DARP coordina la Comissió interdepartamental pel que fa al seu desplegament. S'annexa la presentació que es va fer arribar als assistents juntament amb la resta de documentació de la reunió.

4.1. Diagnosi: quantificació i impacte ambiental i econòmic

Berta Vidal, del CREDA, informa sobre la diagnosi de les pèrdues i el malbaratament alimentari (PMA) a Catalunya en el sector dels cítrics (taronges i mandarines), la seva quantificació, les causes i l'impacte econòmic que ha suposat per a la campanya 2019-2020 en cadascuna de les baules de la cadena de valor, d'acord amb l'estudi encarregat pel DARP, i realitzat en col·laboració de l'IRTA, l'Agència de Residus de Catalunya, i el CREDA. L'estudi es centra en calcular les PMA al llarg de la cadena de valor, a excepció de l'última baula (distribució al detall). Dels resultats obtinguts, se'n desprèn que, per a la campanya 2019-2020, s'han perdut o malbaratats 49.320 t de fruita (34 % de la producció), principalment a les baules de la producció primària i del comerç a l'engròs en origen, que han suposat 56.671.637 € a preu de consumidor.

Marta Ruiz, de l'IRTA, informa dels resultats obtinguts de l'impacte ambiental que suposen aquestes PMA, per a 16 categories ambientals (canvi climàtic, consum d'aigua, consum de gasoil, fertilització, embalatge, transport, etc). Destaca l'efecte acumulatiu de l'impacte ambiental que suposen les PMA quan es produeixen en les baules posteriors de la cadena.

M. Ruiz comunica que s'està treballant en una eina, en format web, que permetrà a l'usuari valorar l'impacte ambiental per a les seves PMA en la baula de la cadena que li correspon, i que previsiblement estarà disponible a final d'any. Així mateix, comparteix que s'està considerant fer una prova pilot, i els agradaria comptar amb la col·laboració del sector. S'adjunta la presentació exposada:

Dani Forcadell de la Unió de Pagesos comenta que en el camp ja es fa un triatge molt important dels fruits, que pot ser caldria afinar una mica més per reduir aquest 5,5% de pèrdues en la baula de la

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació
**Direcció General d'Agricultura
i Ramaderia**

producció primària, i li sorprèn que a la següent baula (comerç a l'engròs) es produeixi un malbaratament del 6%.

Ximo Valldeperez de Soldebre considera que les dades presentades s'adeqüen a la realitat, i exposa que són les exigències del mercat les que obliguen a fer un destrio molt important, i que aquest es destina a la indústria transformadora.

Josep Miquel Fibla de l'IRTA-Estació Experimental de l'Ebre, destaca el conveni signat amb l'Associació Espigoladors (entitat sense ànim de lucre que lluita contra el malbaratament alimentari) per tal d'entregar a beneficència els cítrics de destrio de la finca experimental de l'IRTA a Bitem.

Óscar Tolsà de la FCAC comenta que l'estudi és molt complert, no obstant això, discrepa en el preu utilitzat per valorar les pèrdues. En aquest sentit, considera que caldria utilitzar un altre preu de referència que reflectís millor les pèrdues. A continuació informa que des de la FCAC, també aposten per la reducció del malbaratament alimentari. En concret, l'any passat, van signar un conveni amb la Fundació Espigoladors i anteriorment amb el Banc d'Aliments.

B. Vidal aclareix el concepte de pèrdues per malbaratament, indicant que són les parts comestibles dels aliments que resten a les explotacions o altres moments de la cadena, i que s'han gestionat com a residu. Per tant, les retirades de fruita, les donacions socials o el destrio que va a indústria transformadora, no estan incloses per no estar gestionades com a residu. En referència a la importància de quantificar amb enfoc de cadena, informa que permet valorar els efectes creuats existents a tota la cadena. És a dir, les pèrdues en la producció primària no només són degudes dels productors sinó que sovint són conseqüència dels requeriments sanitaris o de mercat, i anima a fer la quantificació ja que pot ser un indicador de si les mesures aplicades beneficien al sector. En referència a l'impacte econòmic, B. Vidal diu que és una estimació i que moltes organitzacions internacionals també prenen el preu a consumidor o el cost de producció, pel que en properes diagnosi es podria referir als dos preus, i recorda que mai podrà ser un valor exacte. Conclou que no es pot culpabilitzar de la pèrdua per malbaratament al sector productor sinó que és degut a totes les baules.

Esther Agramunt de la Unió de Pagesos pregunta si les accions proposades en l'anàlisi estan publicades i es poden consultar en algun document. M. Ruiz respon que les accions figuren en el document de la diagnosi i s'han inclòs en la presentació exposada. També estan disponibles a la web del DARP: <http://agricultura.gencat.cat/ca/ambits/alimentacio/malbaratament-alimentari/que-es/#bloc1>

4.2. Resultats de l'estudi d'oportunitats d'aprofitament

Begoña de la Calle, enginyera agrònoma a la Unitat de Vigilància Tecnològica de l'IRTA, presenta el treball de recerca, encarregat pel DARP, sobre les oportunitats que té el sector dels cítrics per reduir les pèrdues i el malbaratament alimentari. La Sra. de la Calle informa que el malbaratament no és només un tema econòmic sinó que també és problema mediambiental per causar un 10% dels gasos d'efecte hivernacle. L'estudi valora les oportunitats actuals: el consumidor està preocupat pel tema, moviment actual de "fruites lletges" i poder valorar els residus en ingredients i productes d'alt valor.

A continuació, B. de la Calle comenta exemples d'empreses que treballen en aquesta línia i exemples de conversió de residus en ingredients i materials d'alt valor, com són els ingredients per a la indústria alimentària i salut (pectines, olis essencials, fibres dietètiques,..), cosmètica i neteja (perfums,...) i conversió en materials d'alt valor (teixits).

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació
**Direcció General d'Agricultura
i Ramaderia**

L'estudi conclou que en el marc d'una economia circular el que fins ara es consideraven residus alimentaris poden ser una oportunitat d'esdevenir un recurs valuós. S'annexa a l'acta la presentació exposada:

5. Pla d'Acció dels cítrics de Catalunya: seguiment

Joan Gòdia, subdirector de Qualitat i Indústries Agroalimentàries, presenta un breu repàs de les actuacions del Pla d'Acció dels Cítrics que han estat realitzades des de la darrera reunió de la TSA dels Cítrics:

- **Mesura 1. (IGP referent de Qualitat):** s'han fet reunions amb 5 OPFH per constituir un Grup Operatiu i poder presentar-se a la convocatòria dels ajuts que s'adreçaran a estratègies de lluita en Sanitat Vegetal. Estat: pendent de finalitzar.
- **Mesura 2. (Major Visibilitat):**
 - ✓ S'ha creat el web de la IGP Clementines de les Terres de l'Ebre: <https://igpclementinesebre.com/>
 - ✓ Promoció a través de l'Any Internacional de les Fruites i Verdures de la FAO i de la Campanya "Gràcies des de Terres de l'Ebre" (DARP amb col·laboració amb el Dep. de Salut i Dep. de Treball). Posteriorment s'informarà com un punt de l'Ordre del dia d'aquesta reunió
 - ✓ Mesura de comunicació del Programa escolar de fruita 2020-2021: entregues a 1.023 centres educatius, uns 50.000 kg, amb un cost de 314.601 €
 - ✓ Reforç de la relació entre producció-distribució: webinars amb empreses distribuïdores, malgrat que es van aconseguir pocs acords importants
- **Mesura 3. Diferenciar el producte:** està previst un Estudi de posicionament en el mercat català.
- **Mesura 4. Internacionalització del sector:** s'han portat a terme contactes amb Croàcia i al setembre està previst un B2B amb compradors dels Països Nòrdics.
- **Mesura 5. Auto-organització:** dins el **Pla Estratègic d'Alimentació de Catalunya 2021-2026 (PEAC)**, s'inclouen importants actuacions transformadores, com l'articulació d'una Llei de Contractació Pública Alimentària per tal que s'incloguin productes catalans dins els menús públics, incentivar la transició cap a un model de producció sostenible, constitució d'un Observatori de la Cadena Alimentària, el Control Oficial de la Cadena Alimentària, sistemes col·laboratius de recerca, l'etiquetatge intel·ligent per facilitar el consum intel·ligent, interconnexió de xarxes de venda de proximitat, finançament als productors, transformació tecnològica i digital, disseny d'un programa integral d'assessorament, nous models de negoci dins la bioeconomia circular, i foment de l'organització, de l'estructuració i dimensionament del sector.

S'ajunta la presentació exposada:

6. Pla de control i resultats del compliment de la Llei de la cadena alimentària i dels terminis de pagament per part dels operadors del sector

La cap de Servei d'Indústries i Comercialització Agroalimentàries, Isabel Gomar informa que els controls derivats de la Llei 12/2013, de Millora del funcionament de la Cadena Alimentària, es porten a terme des de la nova unitat del DARP, anomenada CADECAT. Els objectius fonamentals dels controls són

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació
**Direcció General d'Agricultura
i Ramaderia**

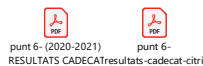
comprovar que existeixen contractes formalitzats per escrit i abans de realitzar les operacions comercials, i que incloguin les clàusules mínimes com el preu cert, és a dir un preu determinat (€/kg) o determinable (variable en funció d'índexs objectius, verificables i no manipulables). Altres aspectes

comprovats són que no es realitzen pràctiques abusives i que el pagament s'efectua a termini; en cas de productes frescos, el termini pel pagament és de 30 dies i la resta 60 dies. Els controls es realitzen d'ofici i també per denúncies o indicis d'incompliments. La informació està disponible a la web del DARP: <http://agricultura.gencat.cat/ca/ambits/alimentacio/cadena-alimentaria/control-contractes-alimentaris/>

El Pla de Control de la Cadena Alimentària dels Cítrics – Campanya 2019/2020, es va realitzar sobre una mostra de 6 operadors. A conseqüència de les inspeccions es varen detectar 39 infraccions, de les quals, en 27 casos s'ha iniciat expedient sancionador i 12 s'han transferit a l'AICA, per ser de competència sancionadora estatal per estar implicades altres comunitats autònomes. Les infraccions proposades han estat 26 lleus, degut a no incloure al contracte clàusules menors i 13 infraccions greus per incompliment dels terminis de pagament. Així i tot, conclou I. Gomar, que en comparació amb d'altres sectors, en el sector dels cítrics generalment es signen contractes i en la seva majoria s'inclou el preu.

A continuació I. Gomar es refereix al control efectuat pel CADECAT en el sector dels Cítrics a les Terres de l'Ebre a conseqüència d'uns indicis d'incompliment rebuts al DARP. Destaca que es van realitzar 4 controls a operadors i a conseqüència dels quals es van derivar 14 infraccions (6 lleus per no incloure al contracte que el preu pactat cobreix el cost efectiu de producció, i 8 greus deguts a no incloure al contracte un preu cert, absència de contracte o pagament fora de termini).

Finalment, I. Gomar precisa que els controls tenen com a finalitat informar i dissuadir dels incompliments de la normativa. S'adjunten les infografies presentades:

D. Forcadell de la Unió de Pagesos, en referència a una reunió mantinguda amb el director C. Mòdol en la que es va tractar l'incorrecte funcionament de la Llei de la Cadena, sosté que el sector pateix preus baixos, que s'efectuen incompliments unilaterals dels preus dels contractes, i en conseqüència es cessa l'activitat. Per això demana al DARP que s'efectuïn més controls en el marc de la Llei de la Cadena Alimentària. C. Mòdol reconeix que és un problema complex, malgrat tot es compromet a intensificar els controls sempre que ambdós operadors, productors i compradors, siguin de Catalunya i si es presenten denúncies. **Acord 6.a**

I. Gomar, en relació als controls derivats de la denúncia, considera que es van efectuar amb celeritat, i afegeix que actualment es fan controls a grans superfícies als quals també s'inspecciona els cítrics, el que permetrà completar els controls als operadors del sector dels cítrics.

D. Forcadell de la Unió de Pagesos demana que en els contractes figuri a part del preu, el període de collita. I. Gomar s'ofereix a respondre les consultes que puguin arribar en relació als contractes agroalimentaris i pel que fa a la redacció d'un contracte tipus que reculli les especificitats del sector, com també informa que el DARP no pot homologar contractes, atès que els contractes tipus homologables són competència del sector a través de les Interprofessionals del sector, per exemple. **Acord 6.b**

J. Gòdia recorda que és important que el sector faci denúncies, i especifica que a la web del DARP es preveu que es facin denúncies les quals seran tractades de forma confidencial.

7. Ajuts als productors destinats a pal·liar els efectes econòmics de la crisi de la Covid-19, mitjançant donacions al Banc d'Aliments. Campanya “Gràcies des de...”

Joan Gòdia informa que, d'acord a la petició del sector en l'anterior reunió de la TSA, els cítrics, en concret la taronja i la mandarina, han entrat a l'ajut als productors per la donació de productes a la Fundació del Banc dels Aliments.

A continuació presenta un breu resum de l'ajut recordant que té un doble objectiu: per una banda, compensar la pèrdua dels canals habituals de comercialització que han patit els petits productors agroalimentaris a causa de la crisi de la COVID-19, i per altra banda compensar la pèrdua de poder adquisitiu dels sectors socials més desfavorits, deguda a l'aturada econòmica. Les donacions de cítrics es poden fer entre el 2 de maig de 2020 i el 25 de maig de 2021, però està prevista una ampliació fins el 2 de novembre de 2021. Els preus de referència dels productes donats són els preus mitjans d'entrada a mercat d'origen de maig i juny del període 2017-2019: 0,93 €/kg per mandarina/clementina i 0.78 €/kg per taronja, als quals se'ls aplicarà el percentatge de l'ajut que és del 85%, o del 95% per beneficiaris de Venda de Proximitat o posseïdors del segell d'Artesania Alimentària, o del 100% per als inscrits en una DOP, IGP, CCPAE, CCPI o Marca Q. L'import màxim per productor és de 100.000€.

Fins a la data d'avui s'han realitzat donacions de 95.875 kg de mandarines i 105.175 kg de taronges, corresponent a un import de 89.163 € i 82.036 €, respectivament. La informació està disponible al web del DARP:

<http://agricultura.gencat.cat/ca/detalls/Noticia/2020.05.08-EI-DARP-destinara-4-milions-deuros-per-ajudar-els-productors-amb-problemes-de-comercialitzacio-derivats-de-la-cri-si-de-la-Covid-19>

S'annexa a l'acta la presentació exposada:

8. Any Internacional de les Fruïtes i Verdures

Joan Gòdia informa que dins la mesura de promoció del **Pla d'Acció dels cítrics de Catalunya** per l'any 2021, es portaran a terme actuacions dins l'Any Internacional de les Fruïtes i Verdures de la FAO i la iniciativa “Gràcies des de...”

La finalitat de la iniciativa “Any Internacional de les Fruïtes i Verdures”, és sensibilitzar sobre la importància d'aquests productes en la nutrició humana, la seguretat alimentària, la salut i la sostenibilitat per tal de conscienciar del benefici del consum de fruites i verdures, promoure dietes i estils de vida saludables i reduir la pèrdua i malbaratament de fruites i verdures. En el marc d'aquesta iniciativa, el DARP i el Dep. de Salut organitzen webinars que finalitzen al novembre amb un fòrum final.

J. Gòdia es compromet a proposar que una de les webinars que s'organitin per celebrar l'Any Internacional de les Fruïtes i Verdures sigui sobre cítrics, i que s'informarà convenientment a través de la bústia de Taules Sectorials. **Acord 8**

L'altre iniciativa que, promoguda inicialment pels productors de cítrics de les Terres de l'Ebre, és “Gràcies des de...” que amb el suport del DARP, Dep. de Salut i el Dep. de Treball, té per objectiu agrair als professionals de les residències de les Terres de l'Ebre i Camp de Tarragona i en especial a les persones grans que hi viuen, l'esforç i la capacitat per superar dia a dia aquest període tant complex i difícil viscut de la pandèmia de la Covid-19, a través de la fruita representativa del territori. Posteriorment, aquesta iniciativa s'ha ampliat a d'altres productes i zones de Catalunya. Iniciatives com

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació
**Direcció General d'Agricultura
i Ramaderia**

aquesta es consideren molt valuoses per promoure el consum de fruita de qualitat, estacional i de proximitat entre diferents sectors de la població. El finançament dels productes obsequiats s'ha realitzat dins els ajuts al Banc dels Aliments.

S'adjunta la presentació amb el detall de les quantitats entregades, productes i territoris:

9. Torn obert de paraules

D. Forcadell de la Unió de Pagesos comenta que, malgrat Catalunya exporta el 90% de la producció de cítrics, a partir de l'1 de maig s'obren les importacions de cítrics des d'Argentina i demana al DARP que s'efectuïn més controls de presència de residus fitosanitaris i que es compleixin els mateixos requisits que els que se'ls exigeixen a les exportacions catalanes. La subdirectora N. Ferrete i Glòria Cugat responen que el control de residus de les fruites en els PIF és competència del MAPA, però malgrat això s'ofereixen a fer una reunió amb el sector per explicar-los com estan organitzats. **Peticció 9.a**

ACORDS, PETICIONS I COMPROMISOS (APC)

Aprovació de l'acta de la reunió anterior

1. **S'acorda aprovar l'acta** de la reunió anterior, CI/01/2020, per unanimitat i amb l'única esmena de la correcció del nom de pila del Sr. José Miguel Cuenca, representant d'AVASA.

Sanitat vegetal

- 2.2a El DARP (J. Giné) es compromet **enviar al sector el full informatiu de la plaga del Cotonet de les Valls o Sudàfrica** per la bústia de Taules Sectorials.

Ajudes

3. El DARP (E. Guillaumes) es compromet **a informar al sector de les noves línies d'ajut per a inversions de bioseguretat en vivers, d'energies renovables i agricultura de precisió**, tan aviat es disposi d'informació de les convocatòries.

Pla de Control de la Llei de la Cadena Alimentària - CADECAT

- 6.a Unió de Pagesos (D. Forcadell) demana al DARP que s'efectuïn **més controls en el marc de la Llei de la Cadena Alimentària**. El DARP (C. Mòdol) es compromet a intensificar els controls si es presenten denúncies
- 6.b Unió de Pagesos (D. Forcadell) demana que en els **contractes figuri a part del preu, el període de collita**. El DARP (I. Gomar) s'ofereix a respondre les consultes que puguin arribar en relació als contractes agroalimentaris i pel que fa a la redacció d'un contracte tipus que reculli les especificitats del sector, informa que el DARP no pot homologar contractes, atès que els contractes tipus homologables són competència del sector a través de les Interprofessionals del sector, per exemple.

Any Internacional de les Fruites i Verdures

8. El DARP (J. Gòdia) es compromet a proposar que una de les webinars que s'organitzin per celebrar l'Any Internacional de les Fruites i Verdures sigui sobre cítrics, que s'informarà convenientment a través de la bústia de Taules Sectorials.

Torn obert de paraules

- 9.a Unió de Pagesos (D. Forcadell) demana al DARP **que s'efectuïn més controls de residus fitosanitaris als cítrics importats**. El DARP (G. Cugat i N. Ferrete) responen que el control de residus de les fruites en els PIF és competència del MAPA i s'ofereixen a fer una reunió amb el sector per explicar-los com està organitzat els controls dels residus en els cítrics importats.

Annexos a l'acta:

- Recull estadístic Cítrics
- Esborrany acta de la reunió anterior
- Presentació d'Anagyrus aberiae per al control del cotonet de Sudàfrica
- Presentació Cotonet de les Valls, HLB i Trioza
- Situació de la mosca blanca en cítrics
- Presentació Ajuts MVR
- Plan de impulso de la sostenibilidad y competitividad de la agricultura y la ganadería
- Presentació pèrdues i malbaratament alimentari
- Diagnosi: quantificació i impacte ambiental i econòmic (presentació)
- Resultats de l'estudi d'oportunitats d'aprofitament (presentació)
- Pla d'Acció dels cítrics de Catalunya: seguiment (presentació)
- Resultats CADECAT 2019-2020/ 202-2021 (infografies)
- Ajut per compensar pèrdues Covid-19 (presentació)
- Any Internacional de les Fruites i Verdures (presentació)

Sense més temes a tractar, la directora general d'Agricultura i Ramaderia agraeix a tothom la seva participació en aquesta reunió de la Taula Sectorial dels Cítrics i dóna per acabada la sessió quan són les 13.13 h.

La Secretària

Vist-i-Plau

Coordinadora Tècnica de les Taules
Sectorials Agràries

Directora General